

Aleksandra Sas-Bojarska

**Wielkie inwestycje
w kontekście zagrożeń
i ochrony krajobrazu**

Gdańsk 2017

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU REDAKCYJNEGO
WYDAWNICTWA POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Janusz T. Cieśliński

REDAKTOR PUBLIKACJI NAUKOWYCH

Michał Szydłowski

RECENZENCI

Mieczysław Kochanowski

Piotr Lorens

Michał Stangel

SKŁAD I PROJEKT OKŁADKI

Wioleta Lipska-Kamińska

ZDJĘCIE NA OKŁADCE

Aleksandra Sas-Bojarska

Wydano za zgodą
Rektora Politechniki Gdańskiej

Oferta wydawnicza Politechniki Gdańskiej jest dostępna pod adresem
<http://pg.edu.pl/wydawnictwo/katalog>
zamówienia prosimy kierować na adres wydaw@pg.edu.pl

Utwór nie może być powielany i rozpowszechniany, w jakiegokolwiek formie
i w jakikolwiek sposób, bez pisemnej zgody wydawcy

© Copyright by Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2017

ISBN 978-83-7348-720-8

WYDAWNICTWO POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Wydanie I. Ark. wyd. 23,4, ark. druku 14,0, 189/997

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7-9, 71-063 Szczecin, tel. 91 812 09 08

Spis treści

1. Wprowadzenie	7
2. Inwestycje infrastrukturalne i przemysłowe jako źródła potencjalnych zagrożeń krajobrazowych	9
2.1. Potrzeba rozwoju gospodarczego	9
2.2. Rodzaje i klasyfikacja inwestycji mogących szkodzić krajobrazowi	12
2.3. Przykłady wielkich inwestycji	14
2.4. Zagrożenia krajobrazu – dobra wspólnego. Ujęcie ogólne	22
2.5. Zagrożenia krajobrazu wielkimi inwestycjami – co obserwujemy?	23
2.6. Wyzwania dotyczące ochrony krajobrazu	25
3. Ochrona prawna a zagrożenia krajobrazu w Polsce	28
3.1. Krytyczna ocena prawnej ochrony krajobrazu w Polsce	28
3.2. Ochrona krajobrazu w kontekście dokumentów ogólnych	30
3.3. Ochrona krajobrazu w dokumentach planistycznych	32
3.4. Ochrona krajobrazu w ocenach środowiskowych	34
3.5. Ochrona krajobrazu w kontekście partycypacji społecznej	36
3.6. Ochrona krajobrazu w „ustawie krajobrazowej” – ocena krytyczna	42
4. Studia krajobrazowe dla wielkich inwestycji	44
4.1. Metody stosowane w OOS – ujęcie ogólne	44
4.2. Studia krajobrazowe – ujęcie ogólne	45
4.3. Potrzeba studiów krajobrazowych w OOS	46
4.4. Etapy studiów krajobrazowych w OOS	49
4.4.1. Ujęcie ogólne	49
4.4.2. Studia wyjściowe	50
4.4.3. Właściwa ocena ekspercka	55
5. Studium przypadków	73
5.1. Uzasadnienie wyboru i metod ocen przypadków	73
5.2. Obwodnica Augustowa (Rospuda)	77
5.2.1. Wprowadzenie – przedmiot oceny oddziaływania na krajobraz	77
5.2.2. Geneza oceny oddziaływania na krajobraz	78
5.2.3. Zastosowana metoda oceny oddziaływania na krajobraz	80
5.2.4. Szczegółowy opis oceny oddziaływania inwestycji na krajobraz	81
5.3. Elektrownia węgłowa pod Pelplinem	118
5.3.1. Wprowadzenie – przedmiot oceny oddziaływania na krajobraz	118
5.3.2. Zastosowana metoda oceny oddziaływania na krajobraz	119
5.3.3. Szczegółowy opis oceny oddziaływania inwestycji na krajobraz	119
5.4. Farma wiatrowa „Malbork”	152
5.4.1. Wprowadzenie	152
5.4.2. Zastosowana metoda weryfikacji oceny oddziaływania na krajobraz	153
5.4.3. Wnioski z ekspertyzy dotyczące oceny oddziaływania inwestycji na krajobraz	155
5.5. Trasa Kwiatkowskiego w Gdyni	167
5.5.1. Historia OOS Trasy Kwiatkowskiego	167

5.5.2. Opis zagrożonego krajobrazu	171
5.5.3. Opis planowanej trasy pod kątem zagrożeń dla krajobrazu	171
5.5.4. Studium architektoniczno-krajobrazowe ochrony TPK	173
5.5.5. Ocena skutków krajobrazowych	173
5.5.6. Środki łagodzące	178
5.5.7. Projekt po zmianach	185
5.5.8. Niepowodzenia	191
5.5.9. Niewykorzystane szanse	193
5.5.10. Podsumowanie	194
5.6. Przeprawa mostowa pod Wyszogrodem	194
5.6.1. Historia OOŚ przeprawy mostowej pod Wyszogrodem	194
5.6.2. Opis zagrożonego krajobrazu i krajobrazu kulturowego	195
5.6.3. Opis planowanej przeprawy pod kątem zagrożeń dla krajobrazu	196
5.6.4. Ocena skutków krajobrazowych	199
5.6.5. Środki łagodzące	200
5.6.6. Studium geotechniczno-architektoniczne	201
5.6.7. Projekt po zmianach	202
5.6.8. Niepowodzenia w unikaniu skutków	205
5.6.9. Niewykorzystane szanse związane z OOŚ	206
5.6.10. Podsumowanie przypadku	208
6. Podsumowanie i wnioski	209
Literatura	213
Streszczenie	223
Summary	224